

SYLWETKI PROFESORÓW POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ

4 z

KAROL ADAMIECKI (1866—1933)

Karol Adamiecki urodził się 18 III 1866 r. w Dąbrowie Górniczej. W wieku 18 lat ukończył Wyższą Szkołę Rzemieślniczą w Łodzi (mająca status szkoły średniej), po czym odbywał studia w Instytucie Technologicznym w Petersburgu. Uzyskawszy w 1891 r. dyplom inżyniera technologa, powrócił do rodzinnego miasta i podjął pracę zawodową w miejscowej Hucie Bankowej. Pracował tam do 1898 r., początkowo jako rysownik w biurze technicznym, następnie jako asystent szefa oddziału walcowni. Z tego okresu datują się jego pierwsze prace badawcze nad wyginaniem się walców i ich deformacją w zależności od ciśnienia i rozgrzewania się oraz pierwsze usprawnienia konstrukcyjne w pracy walcarek.

W latach 1899—1905 przebywał na południu Rosji, pracując najpierw na stanowisku szefa oddziału walcowni w Zakładach Hutniczych Hartmana w Ługańsku (obecnie Woroszyłowgrad), później jako dyrektor techniczny w Towarzystwie Akcyjnym Walcowni Rur i Żelaza w Jekaterynosławiu (obecnie Dniepropietrowsk). Nadal zajmował się wynalazczymi rozwiązaniami usprawniającymi procesy technologiczne w walcowniach, a równolegle prowadził badania nad czynnikami organizacyjnej dysfunkcjonalności w wydziałach wytwórczych.

W lutym 1903 r. wygłosił w jekaterynosławskim Towarzystwie Technicznym odczyt pt. „O zasadach organizacji pracy zbiorowej”. To pierwsze publiczne podsumowanie prowadzonych przez niego badań prakseologicznych w zakresie podstaw naukowego badania pracy ludzkiej, które o niespełna miesiąc wyprzedziło ukazanie się pracy amerykańskiego inżyniera F. W. Taylora „Zarządzanie warsztatem wytwórczym” postawiło K. Adamieckiego w rzędzie pionierów i współtwórców nauki organizacji i kierownictwa.

Po powrocie w 1906 r. do Królestwa Polskiego objął stanowisko dyrektora Zakładów Hutniczych w Ostrowcu Świętokrzyskim, a po roku został dyrektorem Zakładów Ceramicznych „Korwinów” koło Częstochowy. Z tego okresu pochodzą jego prace teoretyczne i rozwiązania konstrukcyjne z zakresu budowy pieców ceramicznych w świetle teorii hydraulicznej przepływu gazów gorących. W 1911 r. otworzył w Warszawie własne biuro techniczno-konsultacyjne. Do wybuchu I wojny światowej współpracował bliżej z niektórymi zakładami przemysłowymi, będąc m. in. doradcą techniczno-organizacyjnym warszawskiej fabryki maszyn i wagonów Lilpopa, Raua i Loewensteina oraz zakładów stalowych K. Rudzkiego i S-ki w Mińsku Mazowieckim.

Nadal prowadził badania z dziedziny nauki organizacji pracy, stając się twórcą specjalnej metody graficznej („harmonogram”), mającej zastosowanie przy planowaniu i kontroli pracy zbiorowej. Wyniki tych

badania przedstawił w 1908 r. w Stowarzyszeniu Techników w Warszawie, a następnie opublikował je na łamach *Przeglądu Technicznego* (1909 nr 17—20) w wersji artykułowej pt. „Metoda wykreślna organizowania pracy zbiorowej w walcowniach”. Okres I wojny światowej spędził w Rosji.

W 1919 r. został docentem na Wydziale Budowy Maszyn i Elektrotechniki Politechniki Warszawskiej i zaczął prowadzić wykłady z zakresu walcownictwa i kuźnictwa z elementami organizacji pracy zbiorowej. W dniu 16 VIII 1922 r. został mianowany profesorem nadzwyczajnym i objął Katedrę Zasad Organizacji Pracy i Przedsiębiorstw Przemysłowych, utworzoną na Wydziale Mechanicznym, którą kierował do końca życia. Począwszy od roku akad. 1923/24 prowadził wykłady dla studentów 7 i 8 semestru na wydziałach: Chemicznym, Elektrycznym i Mechanicznym.

Wielką pasją życiową prof. K. Adamieckiego stało się propagowanie zasad pracy zorganizowanej i wydajnej, zarówno w skali ogólnopolskiej, jak i międzynarodowej. W latach 1923—1924 z jego inicjatywy powstało na terenie kraju wiele kół inżynierów organizacji, co umożliwiło przeprowadzenie w grudniu 1924 r. I Zjazdu Polskiej Naukowej Organizacji Pracy. Nieco później, dzięki jego usilnym zabiegom, powstał Instytut Naukowej Organizacji jako jednostka autonomiczna przy Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w Warszawie. Od kwietnia 1925 r. aż do śmierci pozostawał dyrektorem instytutu. Na tym stanowisku prowadził niezwykle owocną i różnorodną działalność jako organizator, popularyzator, redaktor, tłumacz i wydawca. Od 1923 r. był członkiem korespondentem Akademii Nauk Technicznych, a od 1926 r. — prezesem Polskiego Komitetu Naukowej Organizacji.

Coraz większe uznanie i autorytet zyskiwał sobie prof. K. Adamiecki na forum międzynarodowym. Jego wystąpienia na kolejnych międzynarodowych kongresach naukowej organizacji w Pradze (1924), Rzymie (1927) i Paryżu (1929) wzbudzały ogromne zainteresowanie i uznawane były za oryginalny wkład polskiego uczonego do światowego dorobku w tej dziedzinie. Największy rozgłos zyskał sobie jako autor oryginalnej koncepcji znanej pod nazwą teorii harmonizacji pracy. W 1929 r. został powołany na stanowisko wiceprezesa Międzynarodowego Komitetu Naukowej Organizacji z siedzibą w Genewie.

Prof. K. Adamiecki zmarł 16 V 1933 r. w Warszawie i został pochowany na cmentarzu Powązkowskim (kwatery 46-II-22/23). Był odznaczony Krzyżem Komandorskim orderu Polonia Restituta (1928), czechosłowackim orderem Białego Lwa oraz najwyższą odznaką Międzynarodowego Komitetu Naukowej Organizacji „Plaque d'Or”. Jego imię nosi Akademia Ekonomiczna w Katowicach.

Oprac. Maria Wojdak